DEO OPTIMO MAX.

UNI ET TRINO,

VIRGINI DEIPARÆ, ET S. LUCÆ
Orthodoxorum Medicorum Patrono.

QUÆSTIO MEDICA,

CARDINALITIIS DISPUTATIONIBUS manè discutienda, in Scholis Medicorum, die Jovis vigesimâ-primâ Martii M. DCC. XXXVII.

M. PETRO-ANTONIO LEPY,
Doctore Medico, Præside.

An Aqua vitæ, Aqua mortis?

I.

FLUANT humores benignè, nec rigidæ sint plus æquo fibræ, nec plus æquo molles, stat microcosmus: reciprocos secùm motus consociare ament, viget, & in annos vigebit innumeros. Mirari desine! Noluit parens Natura villos ex unâ parte validius obniti, quam pulsare ex alterâ. Non à fluidis vita: non à solidis duntaxat; sed ab expedito jugique fibrarum liquorumque motu repetenda. Nulla daretur absque liquoribus vasorum expansio: nulla

Diaſtoles. Si ſubmoveatur vaſorum reniſus; undènam Siſtoles? Unde perficitur humorum progreſſio? Sunt ſua liquoribus munia. Sunt ſolidis appendices ſuæ. Arietat indeſinenter in canalium parietes amicus ille, quem cohibent, liquor. Illo diſtenduntur; nec multo poſt, præ mirâ quâ pollent elaſticâ vi, priorem recuperant ſtatum; humoremque contentum propellunt. Stet temperata ſolidorum oſcillatio: Immodica cave ſit aquoſarum, ætherearumque, quibus compingitur ſanguis, partium perturbatio. Hinc vigent membra, interno pacificoque rore recreata. Immotis tùm, conſtantiſſimiſque innixus columnis, Neſtoreos attinges annos. At brevior vitæ decurtabitur ſumma, ſi tollatur blanda & æquabilis ſolidorum oſcillatio; ſi debita peſſundatur fluidorum fluxilitas.

II.

VIX nati tumulo devovemur. Hnc tandem deveniendum quo Tullus dives & Ancus. In annoſioribus, animantibus corporis fibrillæ duriores evadunt, ficcioreſque. In iiſdem humores in progrediendo tardiores, eoque prompti minus ad pororum meatus trajiciendos. Prænuncia hæc ſenectutis, mortiſque ipſius ſpecimina. Fibris rigiditate, tenſione nimiâ, aut Erethiſmo laborantibus: nulla non corpori morborum cohors incubat. Si lenti humores, ſi ſpiſſi, ſi acres in alveis ſuis excipiantur; ſtragem edunt ubique deplorandam. Labefactatur æquabilis fibrarum oſcillatio? innumera ſtatim exurgunt ægritudinum ſymptomata: & quidem graviſſima. Hinc Phrenitis: hinc Plevritis: hinc pravi Pulmonum, Thoraciſque labores. Quis Erethiſmo non adſcripſerit iliacam paſſionem? Quis non dolores colicos? non alia ſanè epilepſiæ origo. Non alia apoplexiæ, paralyſeos, hyſtericarum, hypochondriacarumvè affectionum cauſa. Nec minora pariunt incommoda, ſi ſteterint, aut remiſſius fluant humores, quicumque illi ſint, vel ſanguis, vel ſuccus nerveus, vel lympha. Malè torpente ſanguine, ſitis ora occupat inextinguibilis, & alba faucium ſiccitas: cutis aret. Obſtructiones progenerantur: vix ægrum trahas ſpiritum: æſtuat intùs ignis; vaſaque ipſa ſanguinea diſrumpuntur; undè hæmorrhagiæ frequentes &c. Quid de Succo nerveo? intra fibras ſuas fiſtuloſas, ne diutius immoretur: alias interpolabitur partium motus, ſenſus & nutritio. Quânam aliâ vi peragerentur corporis functiones: hâc languente languidiores; tota propè virium proſtratio; inexplendus ſomni appetitus. Si variis ſuccuſſibus partes alluat; alia enaſcuntur morborum genera; importunus membrorum tremor, motuſque ſpaſmodici Hærent lympha biliſque craſſitiè tardâ impeditæ. Ne ſpetes alvum ſubduci facilem. Icterum timeas, febres ardentes, eryſipelata, præda futurus arthritidis, rhumatiſmi, & catarrhorum. Pereant igitur ea omnia quibus fibræ corrugarentur criſpanturque, quibus humores in grumos concreſcerent, malorum omnium progeniem edituros.

III.

IMPROVIDAM ſanè hominum mentem! Sapida & ſpirituoſa potulenta; inſipidis & naturalibus ut plurimum anteponunt. Vinum aquæ præfertur: interdùm Aqua vitæ. Nullius non mali ſeminarium Bacchus eſt: arridet vinum oculis; at viſcera diſtorquet: naribus blanditur; ſed quæ blanditiis fides? urget, premit incautos modis omnibus ſauciandos. Quid cùm depoſitio illo quo obvolve-

batur phlegmate & empyreumate, igneus evaserit, nullo vinculo, nullis repagulis coërcendus: nil tùm nisi volatile, nisi sulphureum respuit. Stupeat deplorandos Aquæ vitæ: stupeat spiritûs vini lethales effectus, quisquis Mechanismum nescierit. Nec suppositus ignis iste est cineri doloso: Quis ipse sit, declarat confestim. Tantum tetigisse, extremo ore delibasse sat est. Introducitur in os viri rectâ fruentis valetudine? oritur musculorum omnium, membranarumque spasmus diù implacabilis, quo salivalis vel undèquaque repercutiatur humor, vel in massam cogatur refluere sanguineam. Intereà delabitur in ventriculum; utinam cibo refertum aliquo: minor exindè ruina; si vacuum, strages partium omnium internarum lugenda. Tunc in obvias quasque fibras ruere impetuosius, membranas exsiccare, mille jaculis confodere, vellicare. Nec parcet intestinis omnia latè depopulaturus liquor. Putridus ex eo chylus venas subit lacteas: torridus ubique: sanguinem ipsum jamjam coagulo depravaturus. Quid ad hæc spirituosorum captatores? se ipsos concutiant, toties expertos similia; veritatis hujus sibimet intimè conscios, interpolari Aquæ vitæ potatione, humorum, solidorumque consortium.

IV.

ENUMERET qui potest & vacat singula morborum genera, à spirituosorum potatione progenita. Quid penitiora naturæ rimamur viscera? ponatur sub oculos corpus humanum aliquod nimiâ Aquæ vitæ copiâ sopitum, emortuum. Feralis homini huic edormienda crapula. Rigent marmore ipso frigidiores, partes artuum extremæ. Tenuissima vix deprehenditur caloris scintillula. Penè exsiccatis visceribus, glandulisque; coarctata vasorum extrema sanguis cursum aut minuunt aut prorsùs sistunt impervia liquoribus. Nullus succo nerveo, nullus lymphæ, vasa capillaria pervadendi locus. Somnus profundior, strepitu nullo, etiamsi fractus illabatur orbis, dimouendus. Nec mirum! Spiritus moveri & movere idoneos, marcor habet insuperabilis: non secernuntur à lymphâ, à sanguine non secernuntur. Sanguis ipse in vasis majoribus impeditus, circuitum absolvit pigerrimum. Si qua Medicis fides: si qua experientiæ quotidianæ; morborum innumerorum fomes, aqua vitæ. Bibebat ille (*a*) aquam vitæ copiosius: hinc membrorum enata paralysis. Laborabat alter vitio eodem, pœnas luit temeritatis suæ, factus (*b*) apoplecticus. Alter (*c*) liquoris ejusdem amans luctuosam priorum sortem non effugit inultus: quin immò expertus graviora; pruritus totius corporis intolerabilis, irrequieta artuum lassitudo præludia fuêre icteri, Dyspnœæ, mortis denique ipsius; quæ utinam corripuisset gradum, doloribus acerbissimis finem ocius impositura. Plurimi (*d*) exhibuêre homines spiritu vini immoderatiùs hausto facti stupidi, hebetes, attoniti. *Non acriùs venas opium momordisset.* Unanimis eâ in re Medicorum consensus: capiti infensissima spirituosorum epotatio: affectus generat soporosos, ciborum appetitui, eorumdem digestioni iniquior. Testem appello Sylvium; (*e*) undenam inter Londinenses vulgaris hydrops. In promptu causa est. Aquæ vitæ usus crebrior. At testimonia experimentis confirmentur. Liceat instillare in os felis spiritus vini cochleare unum;

(a) *Hechstetterus Dec. x. c. vi.*
(b) *Idem.*
(c) *Idem.*
(d) *Platerus. Rolfincius, Hoffm. uterque. Wedelius in Pathol.*
(e) *Lib. 1. Prax. c. x. idem Lyster. in exercit. de Hydrope.*

cœco igne carpitur: agitur furibunda vitam amiſſura citiùs. Inſinuentur per venam canis jugularem ope ſyringis ſpiritûs vini unciæ duæ; perit ſubitò miſerum animal. Adde ipſo aves ſubitò enecari; chylum, lac, lympham, bilem, liquoreſque omnes ſpiritu vini infectos concreſcere ſtatim in maſſas ferè oſſeas, lapideaſque. Væ igitur miſeris illis, quos ordine inverſo mortem juva pede libero provocare. Apage ſint potulenta illa, queis viribus ſeneſcitur prius, quam ætate: quibus properato funere dies hominum reſecantur.

V.

NEQUICQUAM ſaluti hominum conſulitur. Trahit ſua quemque voluptas. Fruſtra clamatur à Medicis: caveant malè cauti à ſpirituoſorum hauſtu; latere ſub herbâ anguem. Quid non contra ſuggillat imprudentium potatorum malè ſana temeritas? Quid non crepat? ſpiritum vini præcipua vitæ inter languentis remedia luculentiſſimum. Eo corroborari partes corporis omnes, eo augeri magis ac magis fibrarum, ſi quæ laxæ fuerint, vim reciprocam, motum oſcillationis reſtitui. Provocat, aiunt, ſpiritus animales divinus liquor; morantes increpat; ſtagnantes agit. Foveas membra quælibet malè torpentia vivificâ aquâ; tranſpirant humores. Eâdem fricaveris partes corporis debiliores, paralyticas, etiam contuſas. frictionem ſequitur ſubitus vigor. Egregiam ſanè laudem: quaſi verò, dùm in apoplexiis, lethargis ſpiritum vini admoves fiat interna ipſius applicatio. De externâ non ambigitur. Eſto naribus, temporibus, pectore, ſtomacho, pugillis aquâ vitæ impræegnatis fibrarum motus reviviſcant. Quis aquam vitæ ſtipticum negat non adeò inefficax. Cujus tamen virtuti, ne plus æquo confidas. Fibras nimis exſiccat ſpirituoſus liquor, vel extrà admotus. Illo malè criſpantur. Illo, eo uſque ſpiſſantur liquores, ut motum per vaſcula interrumpat. Undè nimia ipſius vis, aquâ vel ſucco plantarum moderanda. Ni ſic præcaveas: eadem manebit ægrum ſors, quæ virum quemdam non infimioris notæ. Laborabat immodico pedum ſudore, pori laxiores, meatus apertiores. Iis obſtruendis, ſpiritum vini ratus non imparem, pedes irrorat, fricat infido liquore. Sed quid inde? evaneſcit penitùs pedum tranſpiratio: criſpantur fibrillæ, conſtringuntur, corrugantur. Hinc acutus capitis dolor: inceſſus difficilis, importuna alvi ſubductio. Igitur adhibeas Aquam vitæ intrinſecùs, extrinſecùs duntaxat admiſeris. Ex utroque diſcrimen grande: hinc premit canis, indè lupus. Caveas tamen attentius ab hauſtu, cui ſi gulæ parens obtemperaveris, fruſtrà ſenectutem præſtolabere, morborum iliade citò conſumendus.

Ergò aqua vitæ, aqua mortis.

Proponebat Pariſiis, MICHAEL-JOSEPHUS MAJAULT, Duacenus, Baccalaureus Medicus, A. R. S. H. 1737. à ſextâ ad meridiem.

Typis QUILLAU, Univerſitatis & Facultatis Medicinæ Yypographi, 1737.